

Буди друг – спречи насиље

ОШ „Свети Сава“

Вршњачки тим

Шта је насиље и како га препознати?

Под **насиљем** и **злостављањем** подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања, које има за последицу угрожавање здравља, развоја и достојанства личности **детета/ученика/одрасле, старије особе**.

Насиље можемо препознати по томе ко га врши (насилнику), а насиљем и злостављањем сматра се насиље према деци, ученику ...

Типови/врсте насиља

Насиље се може поделити на три категорије:

1. Насиље усмерено ка себи (изазвано различитим менталним стањима једне особе),
2. Насиље између особа (неслагање више људи на послу, школи...),
3. Колективно насиље (на пример скуп свих хејтера на друштвеној мрежи).

Насилно деловање може бити:

1. **Физичко насиље** - било какав вид негативног физичког контакта, свесно изазван тако да физички повреди другу особу.
2. **Психичко насиље** - облик узнемиравања на менталном нивоу (манипулација, лагање и сл.) које има за циљ да психички наруши самопоуздање и карактер једне особе.
3. **Вербално насиље** - деструктивни облик комуникације, свесно бирање неадекватних (увердљивих, оптужујућих) речи/реченица у комуникацији са особом коју повређује.
4. **Насиље на интернету/дигитално насиље** - сваки облик узнемиравања који настаје дигиталним путем (на друштвеним мрежама).

Шта је вршњачко насиље?

Током овог предавања највећу пажњу усмерићемо ка теми која нам је некако најближа и чиме се наш вршњачки тим бави (заштитом од) - **ВРШЊАЧКО НАСИЉЕ**

Вршњачко насиље је свеprisутан проблем који обухвата више врста насиља изазвана од стране деце и вршњака у школама или њиховом окружењу.

Потребно је направити разлику између различитих видова понашања, које имају **ЕЛЕМЕНТЕ АГРЕСИЈЕ** и понашања које има **ЕЛЕМЕНТЕ НАСИЉА**.

На тај начин правимо разлику између **СИТУАЦИОНОГ ПОНАШАЊА** (које се дешава, а које се понавља) и **ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА**.

Вршњачко насиље је оно које испуњава следеће елементе:

1. Понаваља се у току одређеног временског периода,
2. Понашање има за циљ да некоме нанесе штету,
3. Жртва је слабија од насилника.

Вршњачко насиље може обухватати више врста насиља које смо поменули на почетку:
вербално, физичко, психичко и дигитално.

Ко врши насиље?

У већини случајева насилник, односно особа (дете) које врши насиље сматра да је насиље **легитиман вид решавања проблема**, има позитиван став према насиљу и у томе не види никакав проблем.

Разлози оваквих размишљања могу бити многобројни, а често је то последица негативног окружења у коме се неко налази, иако то није увек случај.

Често деца која су насилна сматрају да је насиље једини излаз из проблема који имају, а да је напад најбоља заштита.

Узорци вршњачког насиља

Неки од најчешћих фактора који утичу на појаву вршњачког насиља су:

1. Ниско самопоштовање и сигурност појединаца,
2. Недостатак позитивних комуникација и негативне социјалне вештине,
3. Негативан утицај окружења,
4. Утицај школског окружења и лошег друштва,
5. Утицај медија и друштвених мрежа.

Последице вршњачког насиља

Последице вршњачког насиља, који год облик био, могу бити трауматичне и оставити дуготрајне штете на жртву:

- 1) Губитак самопоуздања, анксиозности и негативне мисли,
- 2) Проблеми у школи,
- 3) Лоши друштвени/социјални односи,
- 4) Физичке повреде и ментални проблеми.

Како утицати на насилника?

- Од изузетног је значаја установити и разумети разлог зашто се одређено дете тако понаша и битно је поставити се на место тог детета и размотрити читаву ситуацију из његове перспективе.
- Потребно је радити и разговарати на промени уверења и ставова о насилничком понашању и решавању проблема на тај начин.
- Оно што ти можеш да урадиш јесте да скренеш пажњу наставнику или психологу на оваквог ученика како би они могли да му помогну.
- Такође кажњавање ових особа некад није адекватно решење.

Превенција

Ово су нека од могућих решења која могу помоћи у превенцији вршњачког насиља:

- 1) Едукација и подизање свести о вршњачком насиљу кроз предавања, обуке и семинаре које ће припремати ученици,
- 2) Разговор (са психологом) о добрим вредностима и стварима која нас муче,
- 3) Развијање програма за решавање сукоба у којима се ученици уче вештинама комуникације и решавање проблема,
- 4) Ефикасна примена правила против вршњачког насиља,
- 5) Подстицање ангажовања деце у разумевању и превазилажењу насиља!

Како помоћи другу који трпи насиље?

Најбољи начин да се помогне је развити квалитетан систем подршке око некога.

То подразумева помагање у процесу ресоцијализације и јачању самопоуздања, што се постиже разговором и стицањем квалитетних вештина комуникације.

Такође, нико није дужан да трпи насиље!

Уколико је хитно, обрати се било коме старијем у твојој околини: наставнику, психологу, директору.

БОЉЕ СПРЕЧИТИ НЕГО ЛЕЧИТИ!

Поруке Вршњачког тима:

- Лепа реч и гвоздена врата отвара.
- Насиље није решење, силом се не може ништа решити.
- Доле насиље, напред слога.
- Насиље је глупо, другарство је фора.
- Не бој се ако имаш проблем, решићемо!
- Не прихватамо немоћ!
- Ако не можеш да се зауставиш, тражи помоћ да се промениш.

Презентација је урађена на основу текста *Вршњачко насиље*,
<https://krugzdravlja.rs/vrsnjacko-nasilje/>